

Motion till riksdagen 2009/10:U234

av Désirée Pethrus Engström (kd)

Mikrokrediter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur mikrokrediter kan få en större plats i svenskt internationellt utvecklingssamarbete.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda valutasäkring i samband med mikrokrediter.

Motivering

Handel och företagande har sedan urminnes tider lyft länder och människor ur fattigdom. De flesta mikrokreditprojekt har visat sig vara framgångsrika, och de har bidragit till att miljoner människor i utvecklingsländer har tagit sig ur fattigdom. Människor har gått från att vara bidragstagare till att bli företagare.

Regeringen bör utreda om mikrokrediter ska få en större plats i svenskt internationellt utvecklingsarbete för att öka verkningsgraden, effektiviteten, av våra svenska satsningar i utvecklingsländer.

För att mikrokreditverksamheten ska kunna utvecklas i snabbare takt bör vi hitta metoder där risken för valutaförluster minimeras. En modell för valutasäkring i samband med mikrokrediter bör därför utredas.

Mikrokrediter

Utvecklingen underifrån bidrar till att främja demokrati och mänskliga rättigheter, sade Nobelkommitténs ordförande Ole Danbolt Mjøs i samband med att man utsåg Muhammed Yunus från Bangladesh och den bank han startat, Grameen Bank, till 2006 års fredspristagare. Verksamheten började för drygt 30 år sedan med att Yunus lånade ut 27 dollar ur egen ficka.

Fel! Okänt namn på

Banken har sedan gett små lån, mikrokrediter, utan säkerhet, till fattiga småproducenter och bönder, varav många kvinnor. Detta har resulterat i att många fattiga själva tagit sig ur fattigdom, utan bidrag, och kunnat bygga sig ett bra boende och fått råd att skicka barnen till skolan. Idag är ungefär 97 % av låntagarna kvinnor. Den svenska organisationen Diakonia menar att detta är naturligt eftersom kvinnor generellt tar större ansvar och investerar för hela familjens bästa.

Idén med mikrokrediter har, utifrån Yunus modell, spridits till många fattiga länder. Från Sverige har bl.a. Kyrkornas U-fond (www.ufond.org) gjort stora insatser i ett flertal länder. Percy Barnevik har i organisationen ”Hand in Hand” de senaste åren, genom mikrokrediter, gett många tusen indier chansen att ta sig ur fattigdom.

I de flesta fattiga länder är de finansiella marknaderna, bankerna, inte tillgängliga för de flesta hushåll, småföretagare och småbrukare. De saknar alla möjligheter till ett tryggt sparande, till krediter och till betalningstjänster.

Mikrofinansinstitutioner och banker med mikrofinansverksamhet vänder på perspektiven och skapar tillgång till småskaliga finansiella tjänster för alla som exkluderas i det vanliga finansiella systemet. På detta vis får människor möjligheter att försörja sig själva och arbeta sig ur fattigdom.

Valutasäkring

Det som gjort att mikrofinansverksamheten i många länder inte utvecklas mer är de valutarisker som finns i verksamheten. Om det kunde skapas en modell där valutarisker bättre kunde hanteras till en rimlig kostnad skulle intresset från svensk kapitalmarknad snabbt öka för investeringar i mikrokreditverksamhet i världens fattiga länder. Ett sådant ökat svenskt engagemang skulle både ge ökade volymer i utvecklingssamarbetet och säkerställa professionalitet och kompetensöverföring. Erfarenheter från bl.a. den kyrkliga mikrofinansaktören Oikocredit och Swedfunds motsvarighet i Holland, FMO, visar att valutasäkringsmodellen kan utvecklas utan att grundkapitalet förbrukas. Genom riskspridning i många valutor skapas ett nollsummescenario.

Regeringen borde utreda förutsättningarna för att starta ett pilotprojekt för valutasäkring för satsningar i mikrofinanssektorn. Projektet kunde hanteras av en icke vinstdrivande aktör som exempelvis Kyrkornas U-fond (www.ufond.org).

Stockholm den 30 september 2009

Désirée Pethrus Engström (kd)